

Burgerpanel kritisch op besparingsmaatregelen en lastenverzwaring. Kijk naar nut en noodzaak van verschillende uitgaven om de begroting sluitend te maken.

In het licht van de financiële uitdagingen waarmee Nederland geconfronteerd wordt, zien gemeenten zich genoodzaakt om in 2025 en de volgende jaren aanzienlijke maatregelen door te voeren. In Geldrop-Mierlo is er een dreigend tekort van enkele miljoenen op de begroting.

Diverse factoren hebben bijgedragen aan deze benarde situatie. De stijgende kosten voor zorg en welzijn drukken zwaar op de begroting. De decentralisatie van taken naar gemeenten, zonder voldoende financiële compensatie vanuit de centrale overheid, heeft de druk verder opgevoerd. Ook de prijsstijgingen van het afgelopen jaar hebben een bijdrage geleverd.

Het doel van de maatregelen moet niet alleen zijn om het hoofd boven water te houden, maar ook om ruimte te creëren voor noodzakelijke investeringen in een veerkrachtige en duurzame toekomst voor alle inwoners.

Het jaar 2025 wordt door velen aangeduid als het 'ravijnjaar' voor Nederlandse gemeenten, een term die de diepe financiële kloof symboliseert waarin de gemeente dreigt te vallen mede als gevolg van de sterke vermindering van de rijksbijdrage aan de gemeente. De term 'ravijnjaar' benadrukt de urgentie en de ernst van de situatie waarin de gemeente zich bevindt, waarbij ze geconfronteerd wordt met het vooruitzicht van drastische maatregelen om de financiële huishouding op orde te krijgen.

In het licht van deze situatie is aan het DGG-burgerpanel gevraagd welke maatregelen men zou nemen of waar men meer inkomsten zou genereren om te komen tot een sluitende begroting.

Nieuwe inkomsten

Een mogelijkheid om de begroting sluitend te maken is het genereren van nieuwe inkomsten voor de gemeente. Aan het burgerpanel zijn een aantal mogelijke bronnen van inkomsten voorgelegd en er is gevraagd welke mogelijkheden men daarnaast nog ziet.

62% van het burgerpanel is van mening dat alle rotondes in de gemeente in beheer gegeven kunnen worden bij bedrijven in ruil voor reclame op de rotonde. 59% is voor het toestaan van reclame op de digitale informatieboorden bij de toegangswegen. 49% wil betaalde reclameborden door heel de gemeente invoeren en 41% van het burgerpanel vindt het invoeren van reclame aan lantarenpalen (lichtmastreclame) een goed idee.

Een aantal leden van het burgerpanel (7%) is van mening dat de gemeente inkomsten kan genereren door de verkoop van grond en onroerend goed. Zo wordt het idee van actief afstoten van snippergroen geopperd. Dat geeft inkomsten uit verkoop en levert een bezuiniging op onderhoud op. De regels voor het afstoten van snippergroen moeten hierbij versoepeld worden. Ook wordt genoemd dat de gemeente een deel van haar vastgoed zou kunnen verkopen en dat beschikbare bouwgrond verkocht kan worden.

Verder worden nog genoemd; afval opraapkosten (wat nu vrijwilligers doen) doorbelasten aan de bedrijven waar het vandaan komt, afvalstoffenheffing invoeren op CO2 uitstoot van aardgas stook, het bezit van zwembaden belasten en tol vragen voor vrachtwagens die dwars door ons dorp rijden.

Stoppen of uitstellen van lopende projecten

Een mogelijkheid om de begroting sluitend te maken is het stoppen of uitstellen van lopende projecten. Dit kan gaan over specifieke projecten maar ook over projecten in het algemeen. Er zijn een aantal mogelijke opties voorgelegd aan het burgerpanel.

De opties om in het algemeen de komende twee jaar geen nieuwe projecten of nieuw beleid te starten vindt maar beperkt weerklank bij het burgerpanel. Slechts 28% van het burgerpanel is het hier mee eens. Ook het idee om twee jaar geen investeringen en activiteiten toestaan (dus geen vervanging wegen, bouw van scholen, vervanging van materieel, etc.) vindt nauwelijks weerklank (12%).

Opties die concreter zijn zoals het idee om de Centrumimpuls Geldrop twee jaar uit te stellen kan op meer sympathie rekenen (35%). De optie om te stoppen met het programma gezonde leefstijl (Fit en Pit, JOGG, etc.) of stoppen met buitenschoolse projecten (Ouderwijzer, True friend, ready to rock, etc.) heeft meer aanhangers (42%) onder de leden van het burgerpanel. Ook met de optie om het wijkprogramma voor de wijk de Coevering te temporiseren en de kosten te halveren is 42% van het burgerpanel het eens.

Tenslotte is de optie om de programma's op het gebied van duurzaamheid en verduurzaming de komende vier jaar in de ijskast te stoppen voorgelegd en hier is iets minder dan de helft (48%) van het DGG-burgerpanel het mee eens.

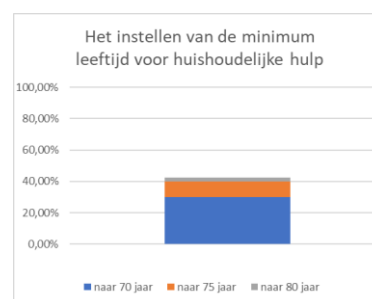
Sociaal domein

Het sociaal domein staat erg onder druk. Een deel van het tekort op de begroting wordt veroorzaakt doordat er meer geld uitgegeven wordt aan ondersteuning en zorg dan er van het rijk binnenkomt. Hierbij zijn niet alle kosten te beïnvloeden door de gemeente en dat maakt het lastig. Een mogelijkheid om de begroting sluitend te maken is het verminderen van de uitgaven in het sociale domein wat onmiddellijk effect heeft op de ondersteuning en zorg die de gemeente aan de inwoners levert. Aan het burgerpanel zijn een aantal opties voorgelegd. Maar deze worden slechts door een klein deel van het burgerpanel gesteund.

Langere wachtlijsten en wachttijden toestaan bij zorg- en ondersteuningsaanvragen	2,5%
Het instellen van een budgetplafond voor zorg	12,5%
Preventieve maatregelen terugbrengen tot een minimum	20,0%

De optie om een minimumleeftijd voor huishoudelijke hulp in te voeren vindt wel steun bij het burgerpanel. 43% van het burgerpanel is voor het invoeren van een minimumleeftijd waarbij het grootste deel is voor de minimumleeftijd van 70 jaar.

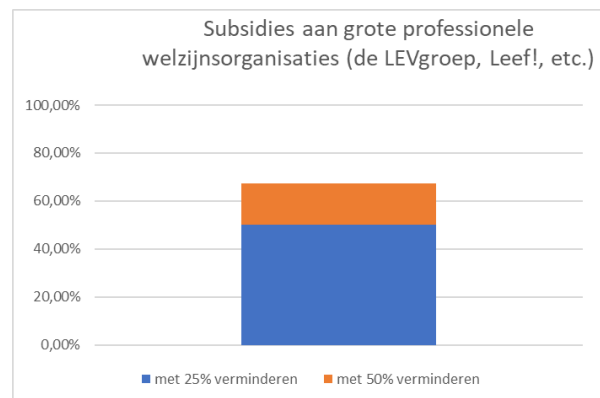
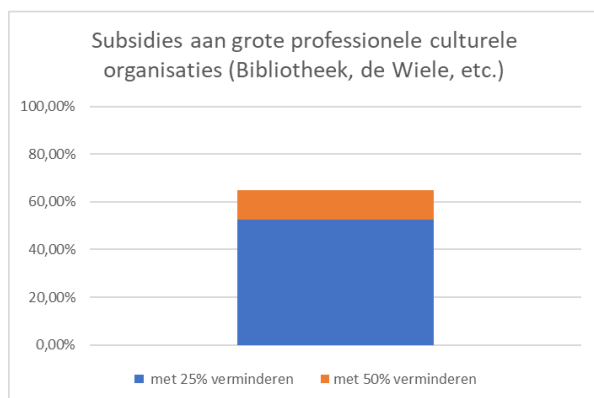
Bij deze vraag worden opmerkingen gemaakt dat zorg maatwerk is en dat je dat eigenlijk niet kan verbinden aan een leeftijd. Wel wordt aangegeven dat bij huishoudelijke hulp een eigen bijdrage gevraagd

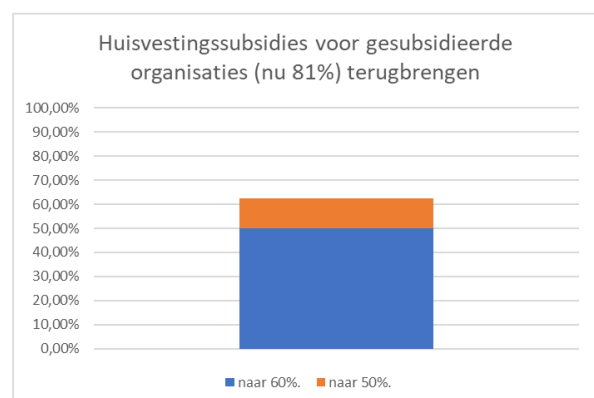
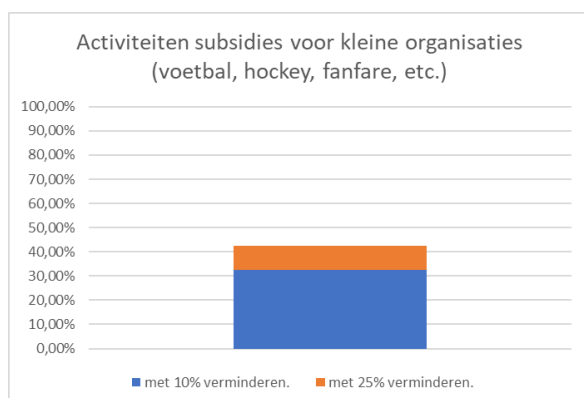
kan worden op basis van inkomen en voor deel ook op basis van het vermogen van degene die de hulp ontvangt.

Binnen het sociaal domein vallen of de subsidies die aan grote en kleine organisaties in onze gemeente gegeven worden. Ook deze zouden verminderd kunnen worden. Maar ook dat heeft onmiddellijk effect op zaken als dienstverlening en contributies. Een aantal opties zijn in gradaties voorgelegd aan het burgerpanel.

Aan het DGG-burgerpanel is gevraagd hoe men aankijkt tegen de vermindering van subsidies aan professionele organisaties op het gebied van welzijn en cultuur. Ongeveer 65% van het burgerpanel is voor verlaging van de subsidies waarbij het grootse deel voorstander is van een verlaging van 25%. Bij welzijnsorganisaties zijn iets meer leden van het panel voor een verlaging van 50% dan bij culturele organisaties.

Ook is aan het burgerpanel gevraagd hoe men staat tegenover een verlaging van de activiteiten en huisvestingssubsidies aan kleine organisatie in onze gemeente. 43% is voor een verlaging van de activiteiten subsidie en 62% is voor een verlaging van de huisvestingssubsidie.

Als het gaat over de subsidies wordt er door verschillende burgerpanelleden aangegeven dat er niet bezuinigd zou moeten worden op subsidies voor jeugd en sport. Verder zijn er opmerkingen die samengenomen zeggen dat er wel bezuinigd kan worden maar dat er wel voor gezorgd moet worden dat er sociale activiteiten blijven plaatsvinden in de wijken zodat mensen er baat bij hebben en dichter bij elkaar komen te staan zodat ze elkaar meer gaan helpen. De individualisering en sociale afstand

wordt daarbij als probleem gezien, ook in Geldrop-Mierlo. De gemeente zou de wijkverenigingen kunnen inzetten als springplank om meer zichtbaar te worden in de gemeenschap.

Er is ook een groep die aangeeft dat bepaalde subsidies stopgezet zouden kunnen worden. Genoemd worden subsidies voor muziekfestivals, buurt BBQ's en jongerenfestivals.

Algemene maatregelen

Er zijn een aantal mogelijke algemene maatregelen om de begroting sluitend te maken. Ook hier is een aantal maatregelen voorgelegd aan het burgerpanel met de vraag of welke men zou doorvoeren.

Maatregelen die de gemeentelijke organisatie betreffen vinden over het algemeen de meeste steun bij het burgerpanel. Zo is 82% voor het beëindigen van alle contracten met externe adviseurs, 64% is voor uur later aanzetten en een uur eerder uitzetten van alle verlichting en verwarming in het gemeentehuis en 46% is voor het inkrimpen van elke afdeling van de gemeente met 1 arbeidsplaats. Minder steun (16%) krijgt de maatregel om alle tijdelijke contracten van ambtenaren niet te verlengen ook al functioneren de mensen goed.

Naar aanleiding van deze mogelijke maatregelen binnen de gemeentelijke organisatie worden diverse opmerkingen gemaakt. De trend in deze opmerkingen is dat er minder ambtenaren nodig zouden zijn als alle voorgenomen acties eerst tegen het licht van efficiëntie gehouden zouden worden waarbij men zich zou moeten afvragen of ze echt nodig zijn. Wenselijk is niet voldoende. Alleen het noodzakelijke zou uitgevoerd moeten worden. Het ambtelijk apparaat zou opgeschoond moeten worden en men zou efficiënter kunnen gaan werken

In dit kader wordt ook gereageerd op de maatregel om te stoppen met het publiceren van gemeentelijke informatiepagina's in Middenstandsbelangen. Hier is 16% voorstander van. Waarbij wordt aangegeven dat Middenstandsbelangen niet overal bezorgd wordt en dat de informatiepagina's in het MB beperkter kunnen omdat er ook al veel digitaal is, al mag soms het nieuws op de gemeentelijke website wel wat opgeleukt worden met foto's (die wel aangeleverd worden aan MB, dus zonder extra kosten).

Als het gaat over de gemeentelijke budgetten dan is 34% van het burgerpanel voorstander van de maatregel om alle budgetten waar vorig jaar geld over was te verlagen. Slechts 15% van het burgerpanel is voor het inzetten van alle vrije reserves en tijdelijke reservepotjes om het begrotingstekort te dekken.

Als het gaat over maatregelen om de dienstverlening op bepaalde vlakken te verlagen zijn de reacties verschillend. Slechts 7% van het burgerpanel is voorstander van het verlagen van het niveau van het wegenonderhoud, 11% is voorstander van het verlagen van het niveau van groenonderhoud. Daarentegen is 53% voorstander van het verlagen van de ophaalfrequentie van oud papier van eens in de twee weken naar eens in de vier weken.

Lastenverzwaring voor de inwoners

Een mogelijkheid om de begroting sluitend te maken is het verhogen van de lasten voor de inwoners. Aan het burgerpanel is gevraagd welke lastenverzwaringen men zou doorvoeren.

Een extra verhoging van de Onroerendzaakbelasting (OZB) vindt niet veel steun bij het burgerpanel. 14% is voor een verhoging van de OZB met 10% boven de inflatiecorrectie, 2% is voor een verhoging van 15% boven de inflatiecorrectie en 2% is voor een verhoging van 25% boven de inflatiecorrectie.

Bij de maatregelen rond de OZB wordt veelvuldig de opmerking gemaakt dat het verhogen van de OZB de oplossing eenzijdig bij huizenbezitters neerlegt.

Verhoging van de parkeertarieven krijgt meer steun. 19% is voor de uitbreiding van betaald parkeren naar meer locaties. 30% is voor een verhoging van de parkeertarieven met 10%, 14% is voor een verhoging van 15% en 23% van het burgerpanel is voor een verhoging van de parkeertarieven met 25%.

Bij de parkeertarieven wordt opgemerkt dat er beter gehandhaafd zou moeten worden op het parkeerbeleid. Er wordt nog wat foutgeparkeerd dus dat zou aardig op kunnen leveren zo stellen enkele leden van het burgerpanel.

Ongeveer 25% van de leden van het burgerpanel is voor een 100% kostendekkend tarief voor afval en riolering. 60% van het burgerpanel is voorstander van de maatregel om de hondenbelasting te verhogen naar een niveau van 125% kostendekkendheid.

Een aantal leden van het burgerpanel geeft aan dat de boetes voor storten illegaal afval fors omhoog mogen en het te vroeg buiten zetten van afval of PMD zakken moet strenger beboet worden. Om hier geld mee binnen te halen zou er meer op gecontroleerd moeten worden waarbij er ook actie ondernomen wordt.

Leges voor zowel bouwvergunningen als evenementen vergunningen zouden volgens 45% van het burgerpanel verhoogd kunnen worden naar 100% kostendekkendheid. Volgens 59% van het burgerpanel kan de toeristenbelasting met 25% verhoogd worden en volgens 20% van het burgerpanel kunnen de kosten voor paspoort en rijbewijs met 15% verhoogd worden.

Als het gaat om lastenverzwaring voor de inwoners dan wordt veelvuldig gevraagd om de invoering van kattenbelasting. Het bezit van katten zou net zo zwaar belast moeten worden als het bezit van honden.

Ook zijn er een aantal leden van het burgerpanel die geen verdere verzwaringen nodig vinden. De gemeente zou moeten leren dat ze geen projecten zou moeten starten die naar de mening van deze burgerpanelleden onbetaalbaar zijn zoals de herinrichting van het centrum. De gemeente begint weer opnieuw terwijl alles net ingericht is.

Overige voorstellen en ideeën

Aan het burgerpanel is gevraagd of zijn nog voorstellen hadden om de begroting van de gemeente sluitend te maken. Diverse voorstellen worden naar voren gebracht.

Een aantal burgerpanelleden geven aan dat gestopt kan worden met ingrijpen in natuurgebieden, dit is duur en onnatuurlijk. Zorg dat natuur echt natuur wordt doordat je onderhoud stopt (niet natuurlijk).

In het algemeen worden verschillende voorstellen gedaan rond afvalinzameling. Om de overlast te verminderen zou al het afval om de twee weken opgehaald moeten worden. Dit is wel duurder maar het levert veel minder zwerfvuil en dat bespaart kosten zo is de redenering van deze leden van het

burgerpanel. De milieustraat zou kostendekkend moeten zijn de tarieven zouden daarop aangepast moeten worden.

Ook de opvang van asielzoekers en Oekraïners wordt genoemd als mogelijk bezuiniging. Als het de gemeente geld kost zou hier mee gestopt moeten worden. Deze leden van het burgerpanel geven aan dat de gemeente hierbij zou moeten volgen wat er in de landelijke politiek gebeurt en niet te veel vooroplopen.

In verschillende vormen wordt het idee genoemd dat burgers die door de gemeente worden ondersteund, ook een verplichting aangaan om iets terug te doen. Bijvoorbeeld de stoep vegen of simpel groenonderhoud. Zo zouden meer groenstroken door burgers onderhouden kunnen worden.

Tenslotte wordt genoemd dat er kritisch gekeken moet worden naar sommige projecten. Het lijken wel paradepaardjes waar budget mee verprutst lijkt te worden. Als voorbeelden worden hier de weeffabriek (want dit kost geld en is een inefficiënt pand waar bijna niemand naar toe gaat), de verbreding van het Bogardeind (kost miljoenen en levert maar weinig extra doorstroming op) en de herinrichting van het centrum van Geldrop (terwijl het enkele jaren geleden al opnieuw is ingericht).